

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 20—
za pol leta K 10—
za četrta leta K 5—
za 1 mesec K 170
Posamezna številka 60 vin.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuj, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 8

Ptuj, 22. februarja 1920

II. letnik

Socialistično glasilo „Naprej“ kritikuje mestni ptujski proračun.

Ni mu prav, da so se izdatki znižali od 13 milijonov na 3 milijone.

Pogovorimo se odkrito. Res je sicer, da Ptuj potrebuje vodovod, električno razsvetljavo in dobro kanalizacijo.

Glede električne razsvetljave so načrti napravljeni od preje. Pred par tedni od mestnega sosveta izvoljeni posebni odsek je tudi že stopil v stike s falsko elektrarno in je njegova naloga, da ukrene tekom časa vse potrebno za uvedbo električne razsvetljave itd. pri nas.

Kar se tiče ostalih naprav, pač vsakdo ve, da se potrebni material sploh ne more dobiti.

Razven tega bi bile cene tako strašne, da bi jih mesto sedaj ne zmoglo.

Dvignil bi se vihar nevolje, če bi mestni sosvet sedaj obremenil mestne prebivalce še z novimi 11. milijoni.

To ve tudi dopisnik „Napreja“, kakor to ve itak vsak poznavalec razmer.

Socialistični pisec pa je namenoma zahrbtnen. Imel je dovolj prilike v proračunskem odseku in pri proračunski seji uveljaviti svoje zahteve. Proračun je bil sprejet soglasno.

Dotičnik bi zabavljaj še mnogo hujše za hrbtnom, če bi se bil sprejel proračun za 13 milijon kron izdatkov. Se poznamo!

„Dr. Tone-ta“ je član ptujске socialistične organizacije prosil, da mu napravi prošnjo za podelitev pravice izvajanje gostilne v Panonski ulici št. 6.

Zaprošeni je tej želji rad brezplačno ugodil. Kljub opetovanim prošnjam socialističnega člana pa dr. Tone njemu ni obljubil pri seji sosveta glasovati zanj, ker bi bilo to proti-socialno dejanje.

Dotičnik ima namreč itak službo, ki mu da dobro eksistenco a malo dela.

V pisarni napravljena prošnja pravično mislečega sosvetnika ne sme ovirati, da pri

seji objektivno sodi. To mora dotičnik vedeti, ker je to skušal na lastni koži. Naj sporoči to piscu „Napreja“, da se potem ne bo hudoval po časopisih nad pristaši JDS in zlasti ne na dr. Tone-ta.

Vrlemu možu v spomin.

Težka človeku ni zemlje odeja,
vzamejo vsebe ganjene moči.
Dr. Prešeren.

Težko je pisati nekrolog v spomin možu, kremenitemu značaju, kakor je bil pred kratkim umrl šolski ravnatelj pri Mali Nedelji, gotpod Simon Cvahte. Nemški pesnik Schiller pravi, da ima čudnost svoje junake kakor slava in sreča. Ta g. Simon Cvahte je bil junak čudnosti in kreposti v pravem pomenu te besede, čeravno se ni dosti čitalo o njem in o njegovem tihem delovanju po časopisih in se ga ni slavilo po shodih in zborovanjih.

Ko sva pred več kakor 50 leti posečala gimnazijske klopi v mariborski gimnaziji, kamor naju je usoda zanesla in želja ukagoljiva kača, kakor poje naš dečni pevec prvak: sva se seznanila in osebno sprijateljila. To prijateljstvo je trajalo do njegove smrti, če tudi so se razmere tako predrugačile, da sva se jako redko krat osebno videla.

On gimnazije sicer ni dovršil, ker ga je vojaška služba prisilila pretrgati svoje študije. Po končani triletni vojaški službi posvetil se učiteljstvu, in prav je storil. Učitelj je v takratnih časih lahko veliko več koristil svojemu narodu, kakor drugi intelgent z višjo izobrazbo, če je le bil tako kremenitega in poštenega značaja, kakor je bil ravno umrl g. Simon Cvahte. Pri Mali Nedelji služboval je nad 35 let in vzgojil toraj več kakor eno generacijo v narodnem duhu.

Drugi njegovi tovariši si izbirajo kakor hitro postanejo definitivni zdajto, zdajano mesto, ter si mislijo s tem samo udobnost svojega zasebnega življenja povečati. — G. Simon Cvahte v svoji skromnosti ni hotel

kompetirati na drugo udobnejšo mesto, čeravno je tudi imel se ozirati na vzgojo svojih otrok, ktere nikakor ni zanemarjal. To mu jaz štejem v ne malo zaslugo. Pri Mali Nedelji si je z svojo prijaznostjo in postrežljivostjo pridobil zaupanje in spoštovanje vseh poštenjakov. Lahko se reče, da ni imel osebnega neprijatelja, če tudi je bil vselej in povsod pristaš napredne stranke.

Druga ne manj važna zasluga umrlega pokojnika je ta, da je vzpodbujal talentirane mladeniče k obisku srednjih šol, ter s tem pripomogel širiti kroge naše intelegena. Take talentirane mladeniče je privatno podučeval v nemščini, ker je bilo to potrebno za vzprejemni izpit v srednješole po takratnih šolskih postavah, a računil ni ničesar za to, dobro vedoč, da bi to znabiti oplachilo roditelje dotičnih učencev, ki so itak imeli potem večje stroške, ko so dali fanta v srednje šole.

Živimo v dobi strastnih razrednih borb, v dobi krutih strankarskih nasprotstev in ljute socialne bojevitosti in upornosti, ki se objestno ob prsi tolče in venomer kriči, češ vse kolesa obstoje, če se tvoja moč upre. Žalibog, da se pri tem porabijo oziri na skupnost in celoto. Umrl g. nadučitelj ni silil nikdar v ospredje ter se je zadovoljil z vlogo, militeš gregarü. Prizadeval pa si je kot tak storiti zmiraj svojo dolžnost ter je v prvi vrsti uvaževal celoto, potem še le posamezne dele. S tem je narodu in ugledu svojega stanu več koristil, kakor marsikateri radikalec in vročokrvnež.

Lahka mu bodi zemljica!

Ohranimo mu blag, časten in trajen spomin!
Dr. B—n.

Gospodarstvo.

Sadjarska organizacija.

Poročal pri sadjarski anketi dne 8. februarja 1920 v Ljubljani vin. inštruktor Zupanc.

Tako sem prepotoval jedno poletje in bližala se je jesen. Precej vroča je še bilo. Sadja sem dobil zelo dober kup. Enkrat s palico med veje in imel sem zrele jabolke na tleh.

Pozno popoldan sem tako korakal precej utrujen proti mestu N. Pri nekem kmetu dobil sem nekoliko večerje in ob kakih najstih spravim se grozno utrujen na pod v krmo. Noge so me bolele, kajti imel sem krvave žulje in po vrhu še po čisto nepotrebnem „volka.“

Ni se mi ljubilo razpravljati, ampak sezul sem samo čevlje in se tako oblečen vlečem v krmo. Zaspal sem takoj. Ob treh zjutraj me zbudijo mlatiči. Vstal sem, se obul in tako odšel iz krme, da me mlatiči niso videli, kajti ti ljudje navadno radi zbadajo čevljarčke, kar sem sam vedel iz izkušnje.

Počasi sem korakal proti mestu še jedno uro oddaljenem. Hotel sem priti do njega ob kaki šesti uri zjutraj.

In tako se je tudi zgodilo. Med potjo

Nekaj iz mojega življenja.

Piše M. Hupfensteiner.

Dali so me stariši učiti čevljarstva pri nekem bogatem mojstru v G . . . Dolga so bila štiri leta učenja in grenka tudi, a prestal sem jih vendarle. Delal sem še kakih pet mesecev pri svojem mojstru, kot pomočnik. Pri vsakem delu je treba človeku izkušnje, katero si pa človek sčasoma pridobi. Tudi čevljarček mora delati in videti vsakovrstne čevlje, da je dober in obiskan mojster. — V to svrhu mora po svetu, ker ravno v širnem in daljnem svetu človek največ vidi in sliši, kar mu zelo koristi, če ne prej ko v sedmih letih.

Tako sem sklenil, da se podam s culico po svetu, da se v svojem delu še bolj izurim. Poslovil sem se od mojstra, ki mi pri odhodu stisne nekaj okroglega v roko in se podam domov k starišem, katerim sem naznanil, da grem na rajžo.

„Hodil bom kake dve leti“, sem jim rekel „in potlej se vrnem domov.“

Dali so mi veliko dobrih in lepih naukov denarja pa nič. In ravno zadnjega je človeku pri potovanju najbolj potreba.

Bil je lep pomladanski dan, ko jo krenem iz domače vasi na glavno cesto. — Kam in kako, tega sam nisem dobro vedel.

Bom pač šel kar naprej, sem si mislil in če pridem do kakšnega večjega trga ali mesta, bom pa pri čevljarških mojstrih povprašal, če potrebuje kakšnega pomočnika.

Denar, katerega sem si prihranil za pot, sem skrbno hranil in le tedaj sem si kupil sam kaj za jesti in piti, če že na nobeden način nisem mogel dobiti kako drugače — brez denarja. — Spal, večerjal in zajuterkval sem na „ferpflegsstacijonih“, kosil sem pa v različnih hišah usmiljenih ljudij. Za žejo pil sem vodo, katere je dovolj na svetu. Na parnah sem tudi večkrat spal in to tembolj, ker so bile noči po letu tople in ker se da v senu tako sladko počivati.

Sadjarstvo je brez dvoma ena najvažnejših postranskih panog našega kmetijstva, saj stoji v štajerskem delu naše Slovenije približno 6 milijonov sadnih dreves in se je tam v predvojni dobi letno izvažalo povprečno 900 do 1000 vagonov sadja. Slične bodo sadjarske razmere tudi v drugih delih Slovenije. V celi Sloveniji pa potrebuje sadjarstvo v vsakem oziru izpolnitve.

To izpopolnitev je mogoča le v smotreni sadjarski organizaciji. Do sedaj ne more biti o kaki sadjarski organizaciji pri nas govora, saj razven par lokalnih sadjarskih društev nimamo nič, kar bi spadalo v to področje.

Sadjarsko organizacijo bi kazalo izvršiti v treh smerih, ki so:

1. pouk o splošnem sadjarstvu in sadni uporabi,
2. pomnožitev sadnega materiala,
3. izboljšanje sadne uporabe.

Prva smer naj bi pripadala slovenskemu sadjarskemu društvu, ki bi se naj v ta namen ustanovilo.

Drugo smer naj bi zasledovale drevesničarske zadruge in tretjo organizacije sadne uporabe.

Prva omenjena organizacija se naj osnuje na podlagi društvenega zakona, druga dve pa na podlagi združnega zakona.

Slovensko sadjarsko društvo naj ima svoj sedež v Ljubljani, da ima vodstvo društva vedno stike z vlado, oziroma s kmetijskim poverjeništvom.

Namen slov. sadj. društva naj bo:

1. pospeševati pouk o sadjarstvu in uporabi sadja;
2. izdajati spise sadjarske vsebine in društveno glasilo, ter ustanoviti društveno knjižnico;
3. zbirati snov za zgodovino slovenskega sadjarstva;
4. gojiti sadjarsko statistiko in poročevanje o sadni letini in drugih pojavih tičočih se sadjarstva;
5. gojiti spoznavanje sadnih vrst, med temi tudi lokalnih;
6. odločevati pri izbiranju za naše razmere prikladnih sadnih vrst;
7. posredovati nabavo cepičev in sadnega semnja;
8. prirejati sadne razstave in sadne sejme;
9. prirejati poučne izlete;
10. proučevati sadne škodljivce in pokončevanje teh;
11. podpirati sadjarske poizkušnje;
12. pospeševati ustanovitev drevesničarskih in sadjarskih združenj;
13. pospeševati sadjarstvo na šolskih vrtih, ustanovitev vzornih nasadov in izbero matičnih dreves z ozirom na dobavo semena in cepičev;
14. preprečiti nereelno trgovino s sadnim drevjem;
15. baviti so s vprašanjem carine in to-

nem srečal skoraj nikoga, dožal me pa sploh ni nobeden. V mestu je že bilo precej živahno.

Pestopivši most, pridem na majhen trg in srečajo me pekarčki, ki raznašajo sveže pecivo in pa čevljarčki s čevlji, škorni in štifletni.

Malo čudno se mi je zdelo, da je vsak, ki me je srečal, obstal in se skoraj na glas smejal. — Vraga, kaj sem danes tako čuden in smešen, da se mi posmehujejo, sem si mislil. Sem vendar takšen kakor vsak dan in še nikdar se mi ni nikdo posmehoval.

Čim bolj je šlo proti sedmim in pol osmim, tem bolj so ostajali otroci za menoj in se krohotali. Grabila me je jeza in vedel bi bil le rad, kaj je na meni tacega. Ogledujem in ogledujem se, a našel nisem ničesar.

„Glej ga, glej ga, kakšni je zadej! S kurami se je menda tepel“, tako so upili paglavci.

Kaj pa, ko bi jaz imel kako lišo na hrbtu, mi je šimelo v glavo in takoj stopim v prvo vežo, kjer slečem suknjo in jo ogledam na hrbtu.

O primaraha! Grom in pojata! — Na hrbtu suknje so se poznale dve strti jajci. Rumenjak in belak sta se lepo daleč na okoli-

vornine za sadne izdelke in sadno drevje; 16. staviti primerne predloge vladi itd. Da doseže društvo svoj namen, bi moralo:

1. dobivati letno primerno državno podporo;
2. razviti živahno agitacijo za pristop in
3. pridobiti v vsakem župnijskem ali šolskem okolišu primernega izkušenega zaupnika, ki bi smotreno podpiral cilje društva.

Kar se tiče druge smeri sadjarske organizacije, to je pomnožitev sadnega materiala, ki bi naj pripadala drevesničarskim zadrugam, je pripomniti, da je bilo v predvojni dobi drevesničarstvo v nekaterih krajih že precej udomačeno, posebno pri kmečkem naraščaju.

Stariši so prepuščali svojim sinovom delnjive za vzgajanje drevesc, ki so jih, kar jih ostalo čez lastno potrebo, prodajali drugim. Na ta način se je priklonilo kmečki naraščaj k domači grudi in okrepilo veselje do sadjarstva. Vojna doba je tudi tu neugodno posegla vmes. Te male drevesnice so večinoma zginile. Kar je pa bilo kje že udomačenega, se lahko s primernim poukom zopet obnovi in spravi na združni podlagi v obče koristno smer.

Drevesničarske zadruge naj bi se bavile po navodilih strokovnjakov s skupnim pridelovanjem in s skupno prodajo sadnih drevesc.

Tretja smer sadjarske organizacije pa naj bi se bavila z izboljšanjem sadne uporabe.

V ta namen je potrebna ustanovitev sadjarskih združenj, ki bi se bavile:

1. s skupnim razpečevanjem svežega sadja in sadnih izdelkov;
2. s skupno napravo sadjevca in brezalkoholnih pijač;
3. s sušenjem sadja in
4. z izdelovanjem drugih raznovrstnih sadnih izdelkov.

Da bi pa bil tem zadrugam obstoj zasilgurant, bi morale biti velikopotezne in imeti svoj sedež blizu prometnih središč. Nadalje bi morale imeti dobro strokovno in trgovsko izobraženo vodstvo.

* * *

Zamenjavanje kronskih bankovcev avstro-ogrskih banke za kronsko-dinarske bankovce. Z zamenjavanjem se začne pri nas dne 16. februarja t. l. Zamenjavali se bodo bankovci Avstro-ogrskih banke po 20, 50, 100 in 1000 K, ki so pravilno kolkovani. Te bankovce bodo po vsej Sloveniji zamenjavali davčni uradi, in sicer vse štiri vrste kronskih bankovcev, le ljubljanska dva davčna urada samo bankovce po 20, 50 in 100 K. Tisočake bo zamenjavala v Ljubljani samo finančna deželna blagajna na Krekovem trgu. Tudi podružnici Avstro-ogrskih banke v Ljubljani in Mariboru bosta sprejemali v zameno, pa samo bankovce po 20, 50 in 100 kron. Od 1. februarja t. l. dalje so novi bankovci Narod-

razmazala, luščine so se pa držale suknje kakor pečat. Zvečer, ko sem se ves utrujen vlegel v slamo, vlegel sem se tudi na dve jajci, a zapazil nisem radi utrujenosti.

Kaj sem si hotel! Suknje nisem mogel več tako obleči, ampak zgrnil sem jo čez roko in jo mahal po najbolj temnih stranskih ulicah do vode, kjer bi si bil suknjo osnažil.

Toda s tem, da sem nesel suknjo na roki in jo mahal v rokavih, prišel z deža pod kap.

Srajca moja je bila vse druga nego srajca. Umazana je bila tako, da človek ni spoznal, ali je bila nova, bela ali siva, ali kakšna. Na lahtih bila je strgana in kazal sem radovednemu občinstvu svoje potolčene lahte.

Zopet so se mi smejali in me imeli za malo prišmukjenega, ker nosim suknjo v roki in kažem črno srajco.

Toda kmalu sem se spravil iz mesta in prišel do vode, kjer sem ribal in drgal suknjo tako dolgo, da se ni nič več poznalo. Potlej sem se pa vlegel oblečen na prod in kazal hrbet ljubemu solncu, da bi ga posušilo; ležal in grel sem se kakor martinček.

ne banke SHS splošno zakonito plačilno sredstvo v celem kraljestvu, tako, da se z njimi plačujejo polnoveljavne vse obveznosti, dogovorjene v kronah ali dinarjih. Upnik nima pravice zahtevati od dolžnika plačilo v kronskih bankovcih Avstro-ogrskih banke ali v dinarskih bankovcih Narodne banke kraljevine Srbije. Vsakdo mora vzeti za plačilo nove kronsko-dinarske bankovce. Dne 15. marca t. l. prenehajo biti kronski bankovci Avstro-ogrskih banke po 20, 50, 100 in 1000 K pri nas splošno zakonito plačilno sredstvo. Ostanjejo pa še nadalje v prometu kronski bankovci po 1, 2 in 10 K. Ti se bodo vzeli pozneje iz prometa. — Delegacija ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani.

Razdelitev veleposestev. Beograd, 17. (Izvirno poročilo.) Regent je podpisal ukaz o ekspropriaciji veleposestev v državne in komunalne svrhe in v korist zgradbe uradnih in delavskih hiš.

Preskrba Slovenije s sladkorjem. Odsek za prehrano objavlja: Radi nepričakovane slabe produkcije v domačih sladkornih tovarnah bo dobila Slovenija samo še enkrat majhen kontingent domačega sladkorja. Ta kontingent je sicer že odkazan, vendar ga doslej še ni bilo mogoče prevzeti, ker je manjkalo gotovino za plačilo kupnine. Čim bo gotovina na razpolago, pride ta sladkor in se bo razdelil sorazmerno na posamezne okraje. Ker je, kakor rečeno, odkazan le majhen kontingent, bo prišla na posameznika le mala količina. Prebivalstvo bo treba odslej preskrbovati s sladkorjem, ki se bo uvozil v prosti trgovini iz inozemstva. Trgovski krogi v Sloveniji so se že začeli zanimati za uvoz sladkorja. Tako bo ljubljanska tvrdka Anton Krisper Coloniale (imejitelj g. ravnoteelj Lilleg) koncem tega meseca, ali pričetkom marca dobila iz Trsta 40 vagonov ameriškega sladkorja, ki ga bo v sporazumu z odsekom za prehrano razdelila na Kranjskem in Koroškem. Cena temu sladkorju bo 35 do 40 kron za en kilogram. Na drugi strani dobi zveza slovenskih trgovcev v Celju ta mesec 20 vagonov sladkorja iz Čehoslovaške in s posredovanjem tvrdke Anton Krisper 20 vagonov ameriškega sladkorja iz Trsta, ki se bo razdelil na Štajerskem in v Prekmurju. — Cena temu sladkorju bo 35 do 40 kron za en kilogram. Tudi za naprej bodo morali trgovci s sodelovanjem denarnih zavodov dobavljati sladkor iz inozemstva, dokler ne bo domača produkcija toliko, da bo krila potrebo domačega prebivalstva. Dobava sladkorja iz inozemstva dandanes ni lahka, temveč zadeva na največje težkoče. Radi visoke tuje valute je seveda tudi cena sladkorju tako visoka.

Dopisi.

Franc Pihler †. Zopet nam je pobrala smrtna kosā enega iz naših vrst. Dne 15. svečana opoldne je zatisnila ledena roka, smrtnege angelja trudne oči g. Franju Pihlerju, davčnemu kontrolorju. V življenju je bil tih in skromen, a red, zelo rad vesel in dvotipen. Še raje je imel veselo družbo. Kdor ga je поблиžje poznal, ga je vzljubil. V Ptuj se je še le zadnji čas zopet lotil političnega dela. Bil pa je marljiv političen delavec v svojih mlajših letih. Zato so ga avstrijsko oblasti predstavljale iz kraja v kraj. Komaj si je ustvaril dom v enem kraju, že so mu doposlali potni list za drugo mesto. Nikjer niso hoteli moza, ki je ljubil svoj slovenski narod, ki ga je branil ob vsaki priliki. Tako je prepotoval Brežice, Celje, Radgona, Slovenjgradec in še nekaj manjših krajev. V decembru l. 1916 je bil premeščen na Ptuj. Bolehal je že več let na hudi srčni napaki. Vojne razmere o privatnem življenju, naporena služba v uradu, vse to je popolnoma oslabilo njegov itak rahel organizem. Močen prehlad je povročil špansko bolezen, ki ga je 7. svečana priklonila na postelj, s katere ni več vstal. Rodbina je izgubila dobrega soproga in očeta, stanovski tovariši odkritega

in dobrega prijatelja, a država do skrajnosti vestnega uradnika. Blag mu spomin!

Uradniki davčne oblasti darovali so mesto tenca umrle tovariša g. Pihlerju znesek 70 K za CMC.

Zahvala. Dne 15. februarja t. l. je nabral gospod Mikuletič v gostilni Zupančič ob priliki proste zabave učiteljsnikov iz Maribora za družbo sv. Cirila in Metoda znesek 160 K. Tem potom se zahvaljuje podpisani odbor vsem darovateljem in pozivlja ob enem še na intenzivnejše nabiranje milodarov, posebno v sedanjem času, ki nam preti nevarnost, da nam postaljanči naš dedni sovražnik na tisoče naših otrok. Dokler niso združeni vsi bratje z nami, ne smemo mirovati, ker delo ni končano. Pozivljajo se torej vsi brez razlike, stanu in mišljenja, da vsak posveti vse svoje moči delu in nabiranju prispevkov, ker brez dela in žrtev ni zmage. Odbor.

Čez mlinarje se kmetje pritožujejo, da si v kljub vladni naredbi poleg denarnega plačila obdržijo še po 30% teže oddanega zrnja. Nadalje nekateri mlini ne privoščijo kmetom prvovrstne bele moke, ampak nalašč mešajo fino moko s slabšo in potem to mešanico dajejo kmetom za najboljši izdelek. Takšno ravnanje mora ozlovoljiti ljudi in pozivamo poklicane oblasti, da napravijo red, ako ga nočejo napraviti mlinarje sami.

Na puranovem večeru v gostilni g. Dostala „pri Zamorcu“ se je nabralo za obrambni sklad 50 K. Vsem darovalcem prisrčna hvala.

Velik požar v Novi vasi pri Markovcih. V četrtek dne 19. februarja 1920 je nastal silen požar v Novi vasi pri Markovcih. Pravijo, da se je klatil v okolici en potepuh, ki prenočeval po raznih parmah. Gotovo si je prižigal svojo pipo in pri tem zanetil ogenj. Zgorelo je 11 hiš. O nesreči bomo še natančneje poročali.

Dijak zastrupil dijaka. 16 letni učiteljski-
nik Mirko Perko je izvabil tovariša Antona Budina 17 letnega dijaka realne gimnazije v Ljubljani na izprehod v okolico. Tu mu ponudi zavitek slaščic, katere je Budina zavžil. Na potu domov mu je postalo slabo. Dijak je obležal ob cesti. Slaščice bile so zastrupljene. Dijaka so prepeljali z rešilnim vozom v bolnico, toda rešitve zanj ni bilo več. Povedal je samo še, da mu je dal tovariš Perko one usodepolne slaščice. Perko je bil takoj aretiran in je priznal zločin. Budina je dobival od očeta mnogo denarja zlasti ameriške dolarje in iz pohlepnosti po denarju je dijak umoril dijaka. Perko je zahajal mnogo na razne zabave, družil se mu je tudi Budina. Slaba tovarišija je spravila mladeniča na pot zločina. Ta dogodek je pretresel vse naše šolske kroge. Mladina ne spada na plese in zabavišča. Šolske oblasti jo morajo strogo nadzirati, sicer je v nevarnosti naša bodočnost.

Dravski most na Borlu se popravlja. Vozniki in potniki se opozarjajo na varnostne odredbe in pazljivost.

Travno seme ima Okrajni zastop v Ptujju na prodaj. Cena 7 K za 1 kg.

Sivo žveplo prodaja Okrajni zastop 1 kg po 2 K.

Politične vesti.

Kriza v Beogradu. Kakor znano, je demisionirala vlada, katero je tvorila demokratska zajednica s socijalisti. Po parlamentarnem običaju je poveril regent Aleksander mandat za sestavo nove vlade opozicijskemu bloku. Kot regentov zaupnik naj bi Vesnić, naš poslanik v Parizu sestavil novo in sicer koncentracijsko vlado, s pomočjo vseh strank. Demokrati pa niso privolili v pogajanja. Vesničeva misija je končana. Kakor se sliši, bi se sedaj poskusil Stojan Protič po naročilo regenta svojo srečo. Vedno se ponavljajoče krize v Beogradu morajo ugledu naše države na zunaj le škodovati. Jasno je, da se naše notranje politične razmere tako

dolgo ne bodo izboljšale, dokler se ne razpišejo nove volitve na podlagi modernega demokratskega volilnega reda in, dokler narod ne pošlje v parlament mož, ki se bodo zavedali svoje odgovornosti napram narodu in napram državi. Iz tega vzroka so tudi demokrati odločno zahtevali, da se sedanje narodno predstavništvo razpusti in se zajedno razpišejo volitve v narodno skupščino.

Preobrat v jadranskem vprašanju. Wilson za Jugoslavijo. Usoda našega Jadrana se rešuje sedaj v Londonu. Italijani so že bili uverjeni, da se bo ugodilo njihovim zahtevam. Tu pa je v odločilnem trenutku posegel vmes predsednik Wilson. Brzojavil je v Pariz, da ne more odobriti niti pariškega kompromisa, niti londonskega dogovora, temveč da vstraja pri tem, da se ima izvršiti v polnem obsegu ameriški načrt. Ako se ta ne sprejme, zapuste ameriški zastopniki Pariz. Italija je pričakovala, da se Amerika ne bo zanimala za rešitev jadranskega vprašanja. Tu pa se je pokazalo, da je delala račun brez krčmarja. Wilson, o katerem se je domnevalo, da je že popolnoma pozabil na svoj pravični program, s katerim je vstopil v svetovno vojno, je povzdignil zopet svoj glas za pravico. Italijani se seveda hudujejo na njega. Italijanski časopisi pišejo, da Wilson vsled dolgotrajne bolezni za svoja dejanja ni več odgovoren. Seveda pa uvidi Italija, da se Ameriki ne more upirati, ker je gospodarsko od nje popolnoma odvisna. Upamo torej, da se jadransko vprašanje vendarle kmalu reši v prid Jugoslovanov.

Društvene vesti.

Predavanje v čitalnici v Ptujju se je nadaljevala v sredo 18. t. m. Gospod major Geloševič nam je v mili srbsčini slikal najbolj tragični odlomek svetovne vojne — odstopanje srbske vojske preko Albanije do morja. Z napeto pozornostjo smo poslušali predavatelja, ki zna z priprostimi besedami brez vsakega pretiravanja pridobiti srca poslušalcev. Že osmo leto neprestano v vojni je izvršil marsikateri junaški čin, toda obravnava brez vsake samohvale dogodke, kakor bi se sploh ne tikali njegove osebe. Prihodnjo sredo slišali bomo o ponašanju srbske vojske na Solunski fronti. Pridite polnoštevilno!

NSS. V nedeljo, dne 15. t. m. se je na vshodu v Narodnem domu v Ptujju ustanovila krajevna organizacija narodne socijalne stranke za Ptujjski okraj. Shod je sklical Ptujjski pripravljalni odbor. Predsedoval je gospod Lenarčič kot predsednik pripravljalnega odbora. Zapisnik je vodila dosedanja odbornica IDS gospa Kauklerjeva. Strankin program je razvijal gospod Juvan iz Ljubljane. Udrihal je po jugoslovanski demokratični stranki, češ, da ni nič storila za delavstvo in ne za uradništvo, da se ni potegovala za konfiskacijo vojnih dobičkov, za znižanje draginje, za izvedbo agrarne reforme itd. Da smo na vseh shodih in še posebno v Ptujju, ravno o teh vprašanjih vedno in vedno razpravljali in, da smo posebno zahtevali naj se konfiscirajo vojni dobički, nam pač ni potreba posebej povdarjati. Gospodu Juvanu so izvestne osebe sutfirale, naj si še privošči malo ptujjske voditelje, ki samo lenarijo. Seveda jim je gospod Juvan, ki Ptujjskih razmer ne pozna, tudi nasedel. Da imajo ravno njegovi informatorji le dosti časa za zabavljanje, pa malo časa za delo, bi mu bil lahko povedal vsak spoznavalec Ptujjskih razmer. Prepričani smo pa že danes, da bo tudi zanaprej vsak izmed onih neveljavnih voditeljev storil več na narodnem polju, kakor vsi dosedanji pristaši NSS v Ptujju skupaj. Sicer nas bo le veselilo, ako doseže stranka v narodnostnem oziru kmalu največ uspehov. Pridobila si bo pa v Ptujju pravih zaslug le tedaj, ako bo pritegnila nase slovensko delavstvo, delavce pa smo na shodu še do cela pogrešali. Upajmo, da ustanovitev nove stranke v Ptujju ne bo razcepila slovenske družbe. V Ptujju imamo Slovenci pač še mnogo drugega dela, ka-

kor pa gojiti strankarstvo. Le, če bodo vsi sloji združeni, smemo upati, da zadobi Ptuj v doglednem času čisto slovenski značaj. Bližajo se občinske volitve. Ako bomo razcepjeni v stranke in strančice, se nam kaj lahko pripeti, da doživimo neljube — razočaranja. Svarili smo v tem pogledu že dovolj, odklanjamo že v naprej vsako odgovornost.

Razno.

Tobak zopet podražen. Vsled odloka upravnega odbora monopolske uprave z dne 12. januarja 1920, št. 403 in odobrenja finančnega ministrstva z dne 19. januarja 1920, št. 180 se bode od 20. svečana t. l. dalje prodajali cigaretni tobak, tobak za pipo in cigarete za približno 10 do 20% dražje, kakor doslej. Najfinejši turški tobak, ki je stal doslej 48 K 100 g, bo stal 52 K, fini turški tobak, zavojček po 25 g 6 K, doslej 5 K, hercegovski, zavojček po 25 g 5 K, doslej 4 K, srednjefini turški, zavojček po 25 g 3 K, najfinejši ogrski, zavojček po 25 g 1 K 80 vin. (doslej 1 K 60 vin.), domači tobak za pipo 25 g 80 vin; in cigarete bodo stale sicer egiptovske 60 vin. komad, dame 28 v. komad, športke 24 vin. komad, ogrske 10 v. komad itd.

Rekrutacija letnikov 1896—1900 se prične s 1. marcem t. l. K rekrutaciji morajo priti skupno in naenkrat prav vsi vojaški obvezanci letnikov 1896—1900, neglede na to, če in koliko časa je posameznik že služil pri vojakih kakor tudi vsi oni, ki so bili pod bivšo Avstrijo ali pa tudi v naši vojski že asentovani ali prebrani. Vojaški obvezanci, ki so svoj rok v kadru že odsluževali, bodisi v avstro-ogrski ali naši vojski, naj doneso naborni komisiji uradna dokazila o njihovi celokupni vojaški službi, kam bo naborna komisija v naborni listi zabelježila. Invalidi letnikov 1896—1900 so naborne obvoznosti oproščeni, če predložijo svojo listino o invalidnosti svojim županstvom ali najbližji orošniški postaji, katera vpošljejo to listino pristojni politični oblasti na vpogled in zaboletbe v naborni listi, nakar se listine invalidu zopet vrnejo. Glede okrajšenega roka vojaške službe ali sploh kake olajšave se opozarja, da prinese vsak vojaški obvezanec seboj vsa uradna dokazila, to je družinska poročila, katera so se že od strani okrajnih glavarstev izdala župnijskim uradom. Ta poročila morajo biti potrjena sledeče: „Za resničnost jamčimo. Župnijski urad in občinski urad, s pritiskom okroglega pečata.“ Dalje si mora vsaki obvezanec preskrbeti uradno potrdilo davčnega urada, koliko direktnega (realitetnega) in osebnege davka brez doklad plačuje glavarštvo ali vojaški obvezanec sam. Če mu to ni mogoče, naj prinese seboj davčno knjižico, kdor si tega ne preskrbi, temu se na vsak način pripozna polni rok aktivne vojaške službe. Na naknadne vložene prošnje se ne bo oziralo. Da se dožene delazmožnost moških družinskih članov obvezanca, naj se isti zglase z vojaškim obvezancem vred pri naborni komisiji, če rodbina prosi za kako olajšavo. Dah in kraj nabora se bo še razglasil. Komendant: peš. pukovnik J. Miladinović.

Spalna bolezen. Po poročilu pariških listov se je pojavila v francoskih mestih Châlons sur Saône, Toulouse in Mühlhausen nova bolezen vnetja možgan. Osebe, katere napade ta bolezen, spijo že več kakor osem dni, neka žena v mestu Digoin pa že spi cele tri tedne, ne da bi se zbudila. Najbolj sloveči francoski zdravniki še dosedaj niso mogli izumiti nobenega zdravilnega sredstva zoper to bolezen.

Podgane požrle 80.000 K bankovcev. V neko klet v mestu Eisenstadt na Madžarskem je skrtil in v zemljo zakopal tihotapec z bankovci Franc Kaitsch papirnatih bankovcev za 80.000 K. Ko je čez nekaj časa nameraval izkopati zakopane papirnate bankovce, so bili vsi od podgan popolnoma uničeni.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru.

Delniška glavnica 15.000.000.

Centrala v Ljubljani.

Rezervni fondi nad 4.000.000.—

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3% brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3 1/4% čistih.

Daje trgovske in aprovizacijske kredite. Izvršuje vse bančne transakcije.

Pes (fermač Vorstehhund) je na prodaj. Pes je dresiran v 4 letu. Cena 3000 K. Kje pove uprava lista.

Vsakovrstni čevlji, dobro in lično izdelani, čevljarske potrebščine, raznovrstno drobno ali galanterijsko blago, različni okraski, kakor vsi v papirno stroko spadajoči predmeti, dobe se vedno po primerni ceni v trgovini. J. N. Peteršič v Ptuj.

GARJE srbečico, kraste, lišaje uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 6 K. — Po pošti 7 K poštne prosto. Prodaja in razpošilja s pošto. Lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Miši - podgane - stenice - ščurki in vsa golazen mora poginiti, ako porablja te moja najboljše preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 7—, za podgane in miši K 7—, za ščurke 8 K; posebno močna tinktura za stenice 7 K; uničevalec moljev prašek proti ušem v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutnini 6 K; prašek proti mrčesom 6 K; mazilo proti ušem pri ljudeh 4 in 8 K; mazilo za uši pri živini 4 in 8 K; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 6—, Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 112, Petrinjska ulica 3.

Kmetovalci pozor! Sadne mline je treba že — sedaj naročiti! — Mlatilnice, slamoreznice, čistilnice za žito, Alfe, poljske brane itd. vsak čas v zalogi.

Popravila vseh strojev se prevzamejo. **KAROL PAVELKA, PTUJ** Trški trg štev. 7 (nasproti gostilne Kossär.) Sprejme se

spreten pomočnik za večjo delo v modni salon za gospode pri **Maksu Zabukošek, Celje.** **Dve zlati verižici (ketnici)** za gospoda in gospo se prodajo. Naslov pove uprava lista.

Stalna vodna sila Oddaja gostilne v najem

za vsako tovarno sposobna (do zdaj mlin, žaga in trgovina z lesom) se takoj proda s posestvom, ali brez posestva. Več pove uprava „Ptujškega lista.“

Dne 1. aprila 1920 se odda v najem restavracija

švicarske hiše (Schweizerhaus) v ljudskem vrtu v Ptuj.

Restavracija pride v vpoštev kot postranski dohodninski vir za invalide; posestniki drugih dohodninskih virov, ali pa tudi za take, ki prevzamejo vzdrževanja dela v ljudskem vrtu.

Prosilci naj se javijo do 27. februarja 1920 v Ptuj pri gosp. ravnatelju **Kersche**, kateri da pojasnila v najemninah, kakor tudi v drugih pogojih.

Za vinogradnike!

Kdor si letos želi nabaviti nove **brizgalke proti peronospori** naj si jih ogleda prej pri kleparju :: **A. MAJČEN**, Hrvatski trg v Ptuj. :: Tam se dobivajo brizgalke najnovejše oblike, katere so jako trpežne ter ne potrebujejo daljšega nobenega popravila. Cene bodo po dnevnih cenah za potrošeni material.

V ljudskem vrtu (Volksgarten) v PTUJU

polepševalnega društva (Verschönerungs-Vereines) se bodo dne

29. februarja 1920

popoldan ob 3. uri na licu mesta prostovoljno licitirala oddaja v najem 1 velikega in 1 malega travnika, 1 velike in 1 male njive, potem izkoriščanja trave v drevoredu za 1920.

Zdražitelji imajo najemnino takoj v gotovini za položiti.

Oglas odprave „JADRAN“ Maribor.

SOL

v vsaki množini, tudi cele vagone odda

Importna in eksportna tvrdka **FERDO SERT** Maribor, Koroška cesta 21.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne in priske dokaze iskrenega sočutja ob boleznih in povodom smrti srčno ljubljene soproga, očeta, strica in svaka, gospoda

Franja Pihler-ja

izrekamo najiskrenejšo zahvalo. Srčno zahvalo naj sprejmo darovatelj krasnih venčev in šopkov, kakor vsi, ki so predragega rajnika spremili k večnemu počitku. Istotako se zahvaljujemo ptuj. Sokolu, ki je z naraščanjem in po deputaciji prisostvoval pogrebu. Iskrena zahvala gg. pevcem ter g. govorniku za poslovilne besede.

PTUJ-VIČAVA, dne 17. februarja 1920.

ŽALUJOČI OSTALI.

Sladno kavo

znamka „**VARDAR**“

v zavitkih po 200 in 500 g, originalni zaboji po 50 kg, po najnižji ceni, vsaka železniška postaja franko, dobavlja

Jovo Gigovič

Maribor IX., Glavni trg 21.

Jugosl. inženirsko podjetje

družba z o. z.

inženirska pisarna in stavbno podjetje

Ljubljana, Sodna ul 2. # Maribor, Vitrinhofova ul. 34

Oddelak I. Projekti, proračuni. Nasvetovanje in zastop. Presoja in stavbno nadzorstvo.	Oddelak III. Beton, želožobeton, železne konstrukcije.	Oddelak V. Industrijska in gospodarska poslopja
Oddelak II. Vodne gradbe; izraba vodnih sil; poljedelska melioracija	Oddelak IV. Železnice, ceste, predori, mostovi	Oddelak VI. Komerčajno razpečevanje gradiva, stroja in industrijskih hvanih